

CIJENA lista: U pretplatu za čitavu god. K 36.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.60, u malo-prodaji 12 f. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravi lista trg. Custoza 1.

HRVATSKI LIST

HRVATSKI LIST* izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIC u Puli, trg. Custoza 1. Uredništvo: Slačanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIF HAIN u Puli. — Rok: pisi se ne vraćaju.

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina III.

U Puli, srijeda 19. prosinca 1917.

Broj 480.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ

: Beč, 19. (D. u.) Službeno se javlja:

Istočno bojište:

Primirje.

Italijansko bojište:

Medju Plave i Brentom uspješna bojna djelatnost.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJEŠTAJ

: Berlin, 18. prosinca. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Uz buru i snježnu su vijavicu ostale topničke borbe umjerene. U Flandriji i zapadno je od Cambra nastupilo na večer slabo topničko ojačanje. Izvidnički su odjeli dopremili na engleskoj fronti sjeverozapadno od Pina, na zapadnoj obali Moze i južno od Thanna mnoštvo Engleza i Francuza.

Istočno bojište

Ništa nova.

Macedonsko bojište:

U zavoju Cerne, izmedju Vardara i Dojran-skog bl jezera oživjela vatra od vremena do vremena.

Italijansko bojište.

Izmedju Brente i Plave mnogostruko živahna topnička djelatnost. Istočno od Monte Solarolo osvojeni su dijelovi neprijateljskog položaja.

Prvi majstor glavnog sijela Ludendorff.

Iz Rusije.

Svedska i priznanje ruske vlade. — Zarobljenol slobodni. — U Vladivostoku se bore Rusi medjusobno. — Tiranija boljševika. — Čičerin na slobodi. — Politika boljševika. — Ukrajina protiv maksimalista. — Ne priznaju boljševike. — Boljševici ne puštaju. — Kerenski se opet pojavljuje. — Protiv boljševicima. — Dobričina Kaledin. — Banko.

: Beč, 15. „Neue Freie Presse“ javlja: Kako se u ovdješnjim upućenim krugovima glasa, poduzeli su u Stockholmu ovjerovljeni zastupnici antante kod švedske vlade korake, kako bi ovu odvratili od toga, da prizna novu rusku vladu. Navodno su izjavili zastupnici Engleske i Francuske, da bi njihove vlade smatrale za neprijaznu čin od Švedske, kad bi ova priznala rusku vladu.

: Stockholm, 12. „Djon“ javlja: U zavedu je Smoln izradjena sad odredba, koja dozvoljava ratnim zarobljenicima ista prava, kao i drugim stranim podanicima, koji borave u Rusiji. Ta da će se osnova provesti neovisno o tečaju mirovnih rasprava. Vijeće je petrogradskog vojnog područja započelo navodno već 4. prosinca otpuštati njemačke i austrougarske ratne zarobljenike. Ovi moraju zadati obećanje, da ne će više sudjelovati u ratu. Kako javlja „Utro Rosij“, odredio je Trocki brzajavno, da se ukinu sva zakonita ograničenja njemačkih civilnih zarobljenika, nastanjenih u okolici Wiatke.

: Amsterdam, 15. Prema ovdješnjem jednom listu saznaje „Times“ iz Washingtona: „Lansing“ je priopćio danas zastupnicima novina, da je primio brzojavku americkanskog konzula u Vladivostoku, prema kojoj da je u tečaju žestoko kreševo izmedju raznih ruskih četa. Konzul je zatražio, da se izašalju americkanske čete. Lansing je nadalje priopćio, da još nije stigao nikakav službeni izvještaj o iskrcanju japanskih četa u Vladivostoku.

: Rotterdam, 15. Članovi ustavotvorne se skupštine ne puštaju u Taurijsku palaču bez posunice, potpisane po boljševičkim povjerenicima. Odbor iz pukovnija organizuje vojničke skupštine, koje će vijećati o držanju petrogradske posade naprama ustavotvornoj skupštini. Boljševici su sakupili osam tisuća vojnika svih vrsti u vojarnama u blizini Taurijske palače. Palača sama je zaposjednuta po letskim fizilirima i odjelima mornarice Istočnog mora. — Moskovski se sovjet zatvorio prostorije moskovskog lista „Ruskoje slovo“. Tiskara i zalihe su papira zaplijene. Oboružani su vojnici zaposjeli zgradu. — Boljševička je vlada izdala opširan proglas, u kojemu proglašuje kadetsku stranku buntovni-

kom i protirevolucionarnom, dakle neprijateljicom puka. Mnogo je kadetskih vodja uapšeno.

Amsterdam, 17. (D. u.) „Algemeen Handelsblad“ saznaje iz Londona, da je pušten na slobodu Čičerin, kojega je ruska vlada imenovala ruskim poslanikom u Engleskoj. Engleska se vlada ustručava, da ga pošalje natrag u Petrograd.

Stockholm, 15. Iz Petrograda se saznaje: Maksimaliste drže ministre Kerenskijeve vlade još uvijek zatvorene u tvrđavi Petropavlovskoj. Oni su u prvi čas uapšili bili i socijalističke ministre, no kasnije ih stavili na slobodu. Jedan od ovih, ministar za opskrbu, Prokopovič, privremeni predsjednik vlade, koja se još uvijek, sve do sastanka ustavotvorne skupštine, smatra jedinom zakonitom vlašću, izdao je u ime svojih drugova prosvjedni proglas protiv državnog udara Lenina i drugova. U svom proglasu izjavlja vlada, da bi pokušaj o primirju i posebnom miru, u koliko ne bi našli na odrješitu oporbu naroda i armade, doveli Rusiju do ruba političkog i gospodarskog ropstva i do preloma s antantnim državama. Politika bi maksimalista izbrisala Rusiju iz reda velevlasti i posve ju predala na milost i nemilost pobjedniku. Istodobno s ovim proglasom izdaje Maljanovič, ministar pravosuđa u Kerenskovom kabinetu, dekret, kojim se određuje sastanak ustavotvorne skupštine u Petrogradu, u Taurijskoj palači, na dan 11. prosinca. Pošto ali u zemlji nitko ne sumnja, da bi junaci sa bajunetama mogli skupštinu rastjerati, ne bude li boljševicima po čudi, to poziva Prokopovič sve građane, da organizuju obranu skupštine i osiguraju joj mogućnost, da krepko daje izražaja volji naroda. — Nekoji su listovi, medju njima i socijalistički, koji su štampali bili proglas privremene vlade, bili po Leninistima zaplijenjeni.

Bazel, 15. Prema Havasovoj su vijesti iz Petrograda izjavile ukrajinske čete, da će silom podupirati sobranje u slučaju, da maksimaliste raspuste skupštinu. Dogodi li se to, tad će Ukrajinci premjestiti sobranje u Kijev. Središnji odbori željezničara i poštanskih namještenika podupiru taj postupak. — Javljaju iz Odese, da se ondje sve više ukorenjuje misao o utjelovljenju toga grada Ukrajini. Sve proglose potpisuje vojni zapovjednik u Odesi, kojega je imenovala ukrajinska centrala. Politika je ove centrala maksimalistima neprijateljska. Zapovjednik je u Odesi izjavio, da će sklopiti mir samo u sporazumku sa saveznicima, a osudjuje sadašnje progovore o primirju. Kozaci će ga po svoj prilici podupirati, uslijed česa bi nastala snažna sveza protiv maksimalistima.

Stockholm, 17. (D. u.) Iz Haparande se saopćuje: Prema listu „Večernja Pošta“ povukli su boljševici 30.000 momaka iz Helsingforsa sa sjeverne fronte u Petrograd. Kako bi zapriječio sastanak konstituante, zabranio je Lenin pod prijetnjom kazne držanje skupština. Isti list javlja iz Tobolska, da imaju momci crvene garde i mornari da privedu cara u Petrograd. „Večernji čas“ javlja, da je u blizini Kijeva bila razorena eksplozijom nekakova tvornica municije. Mnogo je ljudi usmrćeno.

: Petrograd, 16. (D. u.) P. b. a. Stanovita su poslanništva uskratila diplomatskim glasnicima pučkoga povjerenika za izvanjske poslove vidiranje njihovih putovnica i to obrazložila time, da vlada sovjeta nije priznata. Pošto pučki povjerenik za izvanjske poslove smatra to stanje nedopustivim, odredio je, da zastupnicima onih poslanništva, koji smatraju svojom zadaćom, da prave vladi sovjeta birokratske poteškoće, ne izdaje niti propusnica niti im dozvoljava ma bilo kakovih olakočenja.

: Petrograd, 11. (Havas.) Proglas je vijeća pučkih povjerenika otkrio proširenje pokreta u pokrajinama u prilog krajevnih (regionalnih) vlada. Ove krajevine vlade potiču koll iz plemenske nužde toli i iz borbe protiv maksimalističkoj anarkiji. Hetman Kaledin usredotočuje čete i ugrožava već Jekatarinoslav, Harkov i Moskvu, time, što zaustavlja prevoze živeža. U Kavkazu tuče hetman Karamlov neprestano maksimalističke urodjeničke čete, koje nastoje da se spiru. U Uralu su uapšili orenburški kozaci pod zapovijedju hetmana Tutova odbore sovjeta i

revolucionarne vojničke odbore, te su na putu u Celjabsk, sastalište transibirske željeznice sa ruskom mrežom, kako bi odrezali opskrbu, koja dolazi iz Sibirijske i koja je određena za čete. Ukrajinska je rada obećala Kaledinu pomoć. Maksimaliste šute o rezultatu operacija, poduzetih protiv Kaledinu.

: Haparanda, 15. Kerenski je upravio petrogradskim listovinama izjavu, u kojoj prosvjeduje protiv sveopće proširenoj vijesti, da se konačno posve odrekao svojih prava. U tom prosvjedu veli medju ostalim: „Kako se razabire iz mog proglasa od 14. studenoga (ovaj su proglas boljševici zaplijenili, te se prema tome ne zna za njegov sadržaj. Op. ured.), nijesam se nikad odrekao vlade, pa ja dapače ni sad nijesam ovlašten, da to načinim na svoju ruku, te smatram svojom dužnošću, kao i dužnošću ostalih članova privremene vlade naprama ruskomu narodu i ustavotvornoj skupštini, da se i ovaj čas pod pritiskom izvanrednih prilika kao i pod političkim pritiskom — ne odrečem vlasti. O tom će još osobno izvijestiti privremenu vladu. Zasad sam smatrao nužnim samo to, da se predbežno odrečem naslova ministra-predsjednika i s njim spojenih prava u korist privremene vlade. Ali samo na tako dugo, do nije privremena vlada stvorila o tom konačnu odluku“. Konačno molli Kerenski, da se pod onomadne priopćeni manifest privremene vlade protiv boljševicima, stavi i njegov potpis, pošto se izjavlja solidarnim sa svojim kabinetom. (Uslijed spomenutog ovog manifesta su privremene vlade bili svojevremeno opet uapšeni svi bivši ministri. Op. ured.)

: Petrograd, 13. („Havas“). Autonomne su se uprave velikih gradova, središnje organizacije mornarice i rata, željezničarska sveza, državni i bankovni činovnici, namještenici kod sovjeta, vojnici jugozapadne i Kavkaske fronte, kao i odbor za dobrobit, izjavili protiv boljševicima. — Kako moskovski listovi javljaju, vlada u gubernijama Harkov, Kijev, Besarabija, Herson, Volhinija i Podolija potpuna anarkija. Opljačkani su mnogi posjedi i industrijalni pothvati.

: Amsterdam, 15. Kako javlja „Daily Chronicle“, Novočerkask je središte pokreta protiv boljševicima. Ondje da se nalaze Rodzianko, Savinkov, Kornilov, Aleksejev i drugi vodje.

: Lugano, 15. Petrogradska brzojavka lista „Corriere della Sera“ javlja, da je položaj kozaka u Kavkazu veoma ozbiljan, pošto Kaledin ne može bezodvlačno poslati pomoći.

: Haparanda, 15. Počevši od najnovijeg pokreta u Rusiji ovamo opetovano proširivane vijesti o navodnom sakupljenju četa po kozackom hetmanu Kaledinu, koji ide za tim, da sruši vladu boljševika, nemaju nikakova temelja, kako se razabire iz ruskih listova. General Kaledin, kojemu su već u vrijeme Kornilovljeva pokreta pripisivali slične namjere i čine, nalazi se od sredine mjeseca studena neprekidno u Novočerkasku, te nema, kako ruski listovi suglasno javljaju, nipošto namjere, da na vlastitu ruku podigne oružje protiv sadašnjim vlastodršcima u oba glavna grada. Kaledin i ostali su kozacki vodje odlučili, da će biti sve do daljnega neutralni, no sa svoje strane maksimalističke vlade ne priznati i svojim područjima vladati isključivo vlastitim vladinim organima. Kozacki su povjerenici u glavnom stanu izdali proglas, u kojemu izjavljaju, da Kozaci sad kao i prije pristaju uz program demokratske ruske savezničke republike.

: Petrograd, 16. (D. u.) P. b. a. U prisutnosti povjerenika državne su se banke sastali danas zastupnici banaka na sjednicu, u kojoj se je raspravljalo o pitanjima glede otvorenja kredita za trgovačke banke. Kod toga bje sa strane državne banke podana izjava, da će privatnim bankama biti dozvoljena vjeresija uz uvjet, da se uvede nadzor nad njihovim poslovanjem.

* Kralj Petar u Ateni. „Jutr. List“ javlja: Srpski kralj Petar stigao je u Atenu, gdje će i Paški pregovarati s Venizelosom. Kod grčke vlade izazvala je vijest, da Rumunjska pregovara o primirju, potištenost. Pače i najtjesniji prijatelji Venizelosa smatraju položaj beznadnim. Kralj Petar posjetio je i mladog grčkog kralja, ali taj je posjet bio tek formalan i vrlo kratak.

Austrijska zastupnička kuća.

Beč, 17. (D. u.) (Proračunski odsjek zast. kuće). Kod nastavka raspravljanja o proračunu ministarstva pravosuđa zast. se dr. Laginja pritužuje radi kaznenih procesa proti dr. Jervaru u Voloskom, općinskom liječniku Drinkoviću i zast. dr. Tresić-Pavičiću. Govori o povraćenim imenovanjima sudaca u okružju tršćanskog višeg pokrajinskog suda, o premještenju okružnog suda iz Rovinja u Pulu te o ustanovi kotarskog suda za općine Kopar i Kanfanar.

Ministar pravosuđa dr. Schauer izjavlja pogledom na kaznene slučajeve, spomenute od zast. Laginje, da nije u tim slučajevima bila stvorena nikakva odluka, koja bi se u bilo kakvom obziru mogla pobijati. Premještenje okružnog suda iz Rovinja u Pulu smatra i vlada sama nužnim. Za ustanovljenje novih sudova u Istri, predloženo od dr. Laginje, potrebno je mnijenje zemaljskog sabora. Pravosudna je uprava sklona, da uvede uredovne dane svuda, gdje to zahtijevaju prometne prilike. Pravo je, da u Primorju ostane više sudskih mjesta nezaposjednuto, jer su sudovi djelomice posve obustavili svoje djelovanje. Čim su se prilike poboljšale, započelo se je s raspisivanjem mjesta. Zaposjednuće će mjesta uslijediti što bude prije moguće. Ministar želi, da se u sudove ne unaša politika te namjerava da svoj resort vodi sa stanovišta, da se izvršuje dobra i nepristrana justica. Dobro je, da su suci nepristupačni svakom pokušaju uplivanja.

Mirovni pregovori.

Beč, 18. (D. u.) Punomoćnik će Austro-Ugarske kod mirovnih pregovora u Brest-Litovsku biti ministar izvanjskih poslova. Grof Czernin otputovat će u srijedu, dne 19. prosinca, u Brest-Litovsk. U njegovoj će pratnji otputovati onamo: Odjelni predstojnik u ministarstvu izvanjskih poslova dr. Gratz, izvanredni poslanici i opunomoćeni ministri barun Mittag i dr. pl. Wiesner, poslanički savjetnik barun Andrian, grof Colloredo Mannsfeld, kao i poslanički tajnik barun Gautsch.

NEPRIJATELJSKI IZVJESTAJI.**Talijanski:**

17. prosinca. Između Brente i Piave trajala je topnička borba jučer kroz čitav dan žestoko i nadalje. U osvjet se je zore razvio istočno od Brente topnički boj. Jednoj je našoj protuofenzivi, koju smo poduzeli u smjeru Col Caprille, protivnik stavio nasuprot nadmoćne čete, koje su nasrtajne kolone prisilile, da zaustave svoje napredovanje i opru se o dalje natrag položene obrambene crte, gdje se je borba ogorčeno nastavila kroz više sati. Prema podnevju su naše čete hvala pridolasku novih pojačanja, velikom vrlinom uspostavile položaj u naš prilog, te je neprijatelj, proti kojemu bje poduzeta protunavala, morao uzmaknuti u svoje ishodiljne položaje. U prvim je popodnevnim satovima proveo protivnik u dolini Brente navalu. Veliki su odjeli, podupirani jakim bombardovanjem, uznapredovali zatvorenim iormacijama, no bili su brzom i uspješnom zapornom vatrom naših baterija zadržani i morali se u neredu povući. Na čitavoj je fronti bila djelatnost zračnih ljetača na obje strane prilično živahna. Jedna od naših Capronijevih i izvidničkih skupina bombardovala po više puta neprijateljsku pješadiju u okolici sjeverno od Monte Grappe i opstrjeljavala ju pušćanim strojevima.

* **Rat na moru.** Agenzia Stefani javlja iz Rima sa danom 12. prosinca: Pogiavica admiralskog pomorskog stožera priopćuje: U noći od 9. na 10. prosinca prodrli su naši lagani brodovi, koji su si kroz više zaprijetaka na i pod vodom prokrčili bili put, u tršćansku luku i ispalili proti dva broda tipa „Monarch“ četiri torpeda, koji su eksplodirali. Jedan je brod, „Wien“, potonuo. Naše su se jedinice povratile čitave u svoje ishodilje, premda je neprijatelj pucao bio proti njima torpedima i otvorio na nje žestoku vatru. — Wolffov ured javlja sa danom 18. prosinca službeno iz Berlina: Jedna je od naših podmornica, zapovjednik kapetan-poručnik Rose, uništila dne 3. prosinca t. g. u Kanalu američki razarač „Jakob Jonas“, zarobila kod toga 2 mornara, te nakon toga navalila s uspjehom na neprijateljski trgovački promet unatoč najjače neprijateljske protudjelatnosti, te tom zgodom potopila u svemu 8 parobroda sa preko 22.000 brutoreg. tona. Četiri su mu veća parobroda iz jako osigurane pratnje pala žrtvom.

* **Pred velikom njemačkom ofenzivom na zapadu.** Prema privatnoj vijesti iz Zeneve javljaju „Havas“ i francuski listovi suglasno, da su Nijemci posljednjih dana premjestili nepregledno mnoštvo četa na zapadnu frontu, koje su djelomice uzete sa istočne fronte. Francuzi očekuju prema svojim vijestima silnu navalu s njemačke strane, kakove nije još nikada bilo. Navodno su Nijemci u tu svrhu pripravili 110 divizija. O smjeru nasrtaja vlada još nejasnost. „Havas“ uzima, da se radi o nasrtaju proti Verdunu, dočim „Echo de Paris“ izražava slutnju, da bi do prvoga nasrtaja moglo doći u predjelu Chemin-des-Damesa („Jutr. List“).

* **Vodje revolucionarnog pokreta u Portugalskoj.** Vodje pokreta i privremene vlade članovi su stranke unijonista ili umjerenih revolucionaraca. Vodja je stranke Brito Camacho, koji reč bi, nije osobno sudjelovao kod ovog pokreta. Sidonio Paes glava privremene vlade, bijaše u republikanskom koncentracijom kabinetu, u čijem stajaše i Chagas, ministar za javne radnje i ministar financija. Chagas je danas portugalski poslanik u Parizu, dok Sidonio Paes bijaše od 28. listopada 1912. pa sve do navještenja rata Njemačkoj, mjeseca ožujka 1916., portugalski poslanik u Berlinu. Ostali su vodje pokreta pukovnik Rocados, koji se osobito odlikovao na Mozambique i prijašnji ministar financija Braso.

* **Politika poljske pučke stranke u Galiciji.** Javljaju iz Lavova: Konceom studenoga bilo je u Tarnovu vijećanje vrhovnoga vijeća poljske pučke stranke u Galiciji o politici stranke za vrijeme rata. Kod vijećanja prisustvovali i zastupnici poljske pučke stranke u kraljevini Poljskoj. Zastupnici kraljevine podadoše razjašnjenja o položaju poljske pučke stranke u kraljevini prema onoj u Galiciji, te opisaše prilike u kraljevini. Veći dio vijećanja bijaše namijenjen poljskom pitanju. Pročelnik pučke stranke, zastupnik Bojko, podao je u svome govoru kratku sliku o djelatnosti poljske pučke stranke od godine 1914., te naglasi, da je poljska pučka stranka mnogo doprinijela prihvatiti zaključka od 28. svibnja, koji je izraz nastojanja čitavoga poljskoga naroda. Odmah iza ruske invazije su zastupnici pučke stranke mase poljskoga puka štiti svim svojim silama od nesreće moskovitskoga gospodstva. Nakon što su Rusi iz Galicije istisnuti, bijahu opet pristale poljske pučke stranke oni, koji su ustali protiv rekvizicija u Galiciji. Odnosaj pučke stranke prema vladi bijaše oporben, jer se je vlada ponijela neprijateljski prema Galiciji. Prema pitanju zasebnoga položaja Galicije držala se je pučka stranka oporbena. Grof Rey naglasi, da je poljska pučka stranka izabrala zadaću postići slobodu, cjelovitost i nezavisnost. Na tom stanovištu ostat će poljska pučka stranka sve do realizovanja poljačkih želja. („Hrv. Riječ“).

Političke vijesti.**Nekoliko pitanja.**

Češki listovi donasaju iz sjednice ratnog odsjeka austrijske delegacije 13. t. mj. sljedeće: U sjednici stavio je socijalno-demokratski zast. Glöckl sljedeća pitanja: Zašto su se prve dvije ofenzive u Srbiji posve izjalovile? Zašto nije Przemysl bio pravodobno ispražnjen? Prema službenim podacima vojnog doplnog ureda je kod zadnjeg ispada iz tvrdjave palo 10.000 momaka. Je li taj ispad bio neizbježiv? Čime se može pojasniti činjenica, da je Rusima kod Lucka uspelo probiti našu frontu? Jesu li obrambene linije bile dobro izgrađene? Je li zapovjednik 4. armade bio na svom mjestu? Je li istina, da su nasipi na rijeci Piave bili uništeni? Jeli zbilja došlo do velike eksplozije talijanskog municijskog skladišta, kod koje je uništeno mnogo austro-ugarskih odjela? Kako je razdijeljen plijen, izvošten u Furlaniji i u Mletačkoj? Je li istina, da su Nijemci uzeli za sebe skoro sav plijen? Koliko je istine na tome, da se je u Vidmu (Udine) dva dana grabilo i plijenilo? Zašto je iznenada bio odstavljen general Tschurtschental kao mjesni zapovjednik u Inomostu? Zašto su bili odstavljeni vodeći generali, nadvojvoda Friderik i Josip Ferdinand, Brudermann, Puhallo, Dankl, Aufferberg i Schemua? Kako to, da su naši vojnici u Albaniji umirali od gladi, dok su časnici sjajno živjeli? Tko je odgovoran za sudbinu grada Beča, za kojega se je utvrdjenje izdalo, kada su Rusi bili u Karpatima, mnogo milijuna, koji je ali imao hrane samo za nekoliko dana, tako da bi se u najkraće vrijeme morao predati, da ga je neprijatelj opkolio? Sada se utvrdjenja opeta odstranjuju.

Iz Italije.

Iz Lugana javljaju glede Italije sa dne 14. prosinca: Danas stigli talijanski listovi jednoglasno pišu o „žalosnim nastupima“ u sjednici zastupničke komore. Dapače i Sonninoovo glasilo „Giornale d'Italia“ mora da žigoše „neprijateljsko držanje i bezlmeno mrmljanje kamarile, koju vode proste namjere“. List se „Tribuna“ jasnije izražava i tuži na to, što ljudi koji su kod imena Cadorna i Sonnino počeli tuliti(!) nijesu imali na umu, e imade Cadorna još i danas visoku vojničku zadaću, te da Sonnino još i sad kao i prije zastupa Italiju naprama saveznicima i naprama neprijateljima. „Idea Nazionale“ pita, kakova li se kukavna spletkar krije pod pustim ratnim napadajima proti Sonnino i Cadorni, koja je jučer započela i koja imade bez sumnje svrhu, da svali odgovornost zastupnika na Sonnina i Cadorna. „Avanti“ ovako opisuje sjednicu: „Komora, koja je pod utjecajem katastrofe dne 14. studenoga pokazivala tako domoljubno svečano raspoloženje, postala je iznenada nervozna, sumnjičava i zlobna, kao još nikad prije. Ona ne će ništa više da znađe o optimističkim izljevima i obećanjima. Ona hoće istinu i prima sve, koji joj nijesu po čudi, neprijateljskom vikom: Ime „Cadorna“, koje je spomenuo ministar predsjednik, pozdravljeno bje od dvije trećine komore dugotrajnom prosvjedovnom bukom. Čuli su se poklici: „Dolje s Cadornom!“, „Stavite ga pred sud!“, „Pred suce s njim!“ Slično se je dogodilo i Sonnino, kad se dignuo bio, da pročita dekret. Buka je bila tako žestoka, da je Sonnino morao čitanje prekinuti i sjesti. Zastupnik je Robilant najavio upit, ne smatra li vlada shodnim, da se Cadorna stavi u mir. Drugi još oštiji dnevni red mnogobrojnih zastupnika traži egzemplarnu kaznu za sve vodje, koji su skrivili bili poraz, osobito „za onu lenost, koja je slavo-dobitne talijanske vojnike u nesreći još obruživala“. Parlamentarni suradnik lista „Stampa“ veli, da se iz neprijateljskih iskaza komore proti Sonnino i Cadorni dade zaključivati na ono, što će se zblivati u tajnoj sjednici. Talijanski narod da je proti tajnim raspravama. On hoće da čuje čitavu istinu. Traži li vlada uza sve to tajne sjednice, zblilo se je to na izričitu želju Sonnina, koje nije u javnoj sjednici komore htio podati nikakvih službenih izvjava. „Stampa“ ističe još oštre navale zastupnika Modiglianija proti kukavnoj izvanjskoj politici Sonninovoj. Modigliani je uz veliku buku kazao, ako hoće devedeset postotaka ruskoga naroda mir, to vrijedi isto i za talijanski. „Corriere della Sera“ bojazljivim riječima poziva na slogu. Neprijatelj da gleda pun prezira na Italiju, koju smatra drugom Rusijom, a u ovo ozbiljno vrijeme imade još stranaka, koje su htjele srušiti Sonnina samo „iz težnje za ministarskom liscicom“. Svagdje da istupa drzovitost, koja se mora pod svaku cijenu ugušiti. Italija da stoji na raskršću. Jao si ganjoj, ne povede li se za primjerom Francuske i ne ispalj svojih rana užarenim željezom. Ili će se osujetiti bezdušne osnove neprijatelja ili će Italija propasti! — Tajne se sjednice zastupničke komore zavlače dulje negoli se je pretpostavljalo. Uslijed toga se je ministarstvo smatralo ponukanim, da odgodi raspravu o interpelaciji Tittontijevoj u senatu na kasniji, predbježno još neoređeni dan.

Domće vijesti.

Ohznana glede zračnih navala. Civilne osobe, koje još ne imaju legitimacije za zakloništa, koja su sigurna od bomba, pozivlju se, da iste podignu osobno svaki dan od 9—12 sati prije podne kod c. kr. redarstvenog kanceliste Kučere na c. kr. kotarskom poglavarstvu, II. kat, soba br. 3. Svaka osoba mora sa sobom donijeti legitimaciju za boravak u Pulji. C. k. tvrdjavni povjerenik: Hohenbruck m. p.

Sniženje najamnine mjerila plina za evakuirane. Za one stranke, koje su svoje stanove dale na raspolaganje c. i kr. vojničkom eraru ili mornarici, ili su morale uslijed naložene evakuacije grada zapustiti svoje stanove, ne će se računati nikakve najamnine za mjerila plina, vode i električnog svjetla, ako mjerila, što su ostala u stanovima, nijesu doista bila upotrebljavana i ako budu redovito otkazana najkasnije do 31. januara 1918. Novo postavljanje svakog mjerila, koje bi bilo uslijed otkaza oduzeto, moći će uslijediti samo, pošto bude podignuta sadašnja zabrana novih postavljanja i prama broju raspoloživih mjerila. Ako u gori navedenom roku ne bude dan nikakav otkaz tičući se uporabe vode, plina i elektrike, računat će se, ako ostanu nepromijenjeni drugi uvjeti, trećina najamnine spomenutog mje-

mila. U tom slučaju mjerila ne će biti odstranjena, te će ih se moći upotrebiti u svako doba. U svakom slučaju, ako bude mjerilo upotrebijeno, računat će se cijela najamnina od dana, otkada se isto bude rabilo. — C. k. tvrdjavni komesar Hohenbruck.

Opet jedan sjajan primjer. Kad smo ono pred par dana pisali o sjajnim uspjesima kod sabiranja za naše narodne škole u Puli, nijesmo ni izdaleka mislili, da će nas ta ista momčad još mnogo puta iznenaditi. Oni sa „Viribusa“ iskazali su se na tako sjajni način, da se može svako jugoslavensko srce ponositi s njima! Nešto što bi pred par mjeseci bilo izgledalo kao priča, koja se ne da oživotvoriti, ti su momci ipak tu bajku i tu priču proveli u zbilju. Sakupili su 2000 K! Zar nije to čitavi imetak za neku našu djecu? Evala i Vama momci, koji ste žrtvovali darovali krvavi svoj novac za bolju našu budućnost! Evala i sabiračima, koji su se kao marljive pčele pomogli sabirati za grandnu narodne košnice! Vjenjmo i nepopustajmo, ustrajno čvrsto i nepokolebivo i naš će se narod obroditi i stupiti u red kulturnih i slobodnih naroda!

Milodari za hrvatske škole u Puli. Prigodom „Božićnice“, sakupljeno je po gg. Antunu Rocce, Josipu Stražičiću i Marku Borničeviću, među jugoslavenskom momčadi na Nj. V. brodu „Csepel“ K 90.— Darovaše po K 4.—: Antun Rocce, Josip Stražičić, Marko Borničević, Viktor Lullić, Ivan Pušar, Josip Bondel; po K 3.—: Marlin Billić; po K 2.—: Petar Božonić, Antun Muškardin, Antun Vidulin, Ivan Fatuta, Dinko Uljević, N. N., Marko Strišić, Josip Jurić, Sebastian Šik, Niko Vitall, Josip Depelkozvane, Vicko Žitko, Josip Tomašević, Baldasar Čavlov, Milen Vlah, Andrija Juretić, Drag. Korlez, Stanišić, Niko Sporosić, Ivan Hlača, Tomo Stefančić, Frano Jeluschek, Mate Jurišić; po K 1.—: Josip Miletić, Antun Jelušić, Franjo Tološ, Petar Vlačević, Vinko Ivančić, Josip Dukić, Antun Kovoller, Drag. Beier, Petar Baričević, Josip Hrovat, Jure Ponsić.

Sakupljeno među jugoslavenskom momčadi na Njeg. V. brodu „Teodo“ K 211.— Darovaše po K 25.—: Filip Jukić; po K 10.—: Glavičić, Petanjek, Hajduković, Piculjan, Koren, Kubelač; po K 8.—: Pucelin, Šebelja; po K 6.—: Cvitan; po K 5.—: Jurum, Manestar, Suk, Jukić Ivan, Šetka, Škarpa, Cohorna; po K 4.—: Rakić, Vuković, Radošević, Milovac, Kuzmanić, Žilić, Slovka, Oreb, Tabor; po K 2.—: Markuti, Bašković, Švajcan, Prosecky, Pašara, Babanček, Skobler, Sikić, Verbik, Čiča, Jelovčić, Vlahov; po K 1.—: Dolos, Rogić, Žetko, Cherin, Kositzky, Bazdarić, Kadala, Ferljužec, Gaus.

Sakupljeno na Njeg. Vel. brodu „Adria“, među jugoslavenskom momčadi K 208.—, Darovaše po K 10.—: Bronzini, Cukrov, Trumić, Ranogajec, Fabljan, Andrijić; po K 7.—: Peteros; po K 6.—: Vučetić; po K 5.—: Dabović, Dražinić, Rudan, Arnautić, Mallvuk, Ruzuk, Jakus, Lukin, Matuja, Tomaš, Dunat, Morović; po K 4.—: Mišković, Perović, Kosović, Kolumbić, Mijlović, Mihelčić; po K 3.—: Pantelić, Stambuk, Anđučić, Erkinja; po K 2.—: Šegota, Žunić, Čudina, Vugrinec, Skračić, Jeličić, Hajduk, Hrabalja, Žic, Pokorni, Gjurašić, Domijan, Visentin, Pajnić, Schöber, Sumbarc, Brozić; po K 1.—: Popov, Moderčić, Lisica, Rendić, Masić. Živjeli plemeniti darovatelji! Naprijed za hrvatske škole!

Mjesto cvijeća na grob blagopokojne Josipe Bradičić, polaže Ida Krmpotić K 20.— za hrvatske škole u Puli.

Dalje su položeni istom prigodom i u istu svrhu sljedeći doprinosi: Sakupljeno po gosp. Jakovu Rakić među našim radnicima u radionici lijevaonice kovina, u c. i kr. arsenalu K 63.—. — Da počasti uspomenu blagopok. kanonika Dinka Pindulića, polaže gosp. Ivan Jelderlinić, sa financijskog parobroda „Zadar“ K 10.—. — Poslao je sa bojnog polja gosp. nadporučnik Ivo Sancin K 10.—. Ukupno K 103.—; zadnji iskaz K 29.563'60; sveukupno K 29.666'60. Hvala plemenitim darovateljima! Naprijed za našu budućnost!

Ispravak. U jučerašnjem listu stajalo je, da su radnici iz radionice parnog mlata položili K 100, dočim je moralo stajati, da su položili K 110.—.

Prodaja ribe. U slučaju, da prisprije riba prodat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 5381.

Pozdrav sa bojišta. Daleko od doma je sa ledenog sjevernog bojišta srdačne šalju pozdrave domovini momci pješake pukovnije Broj 87. Martin Dadić, Valentić Emanuel, Laković Sime, Maferdin Anton, Fabriž Sime, Blečić Vinko, Pučić Matej, kuhar, Perković Ante, Jelovac Ivan, Oščan Marko, razvodnik Valenčić Pavao, razvodnik Desutelli Roman, razvodnik Palička Anton, desetnik Berginc Andrej, oruž. narednik Bonihšek, desetnik Lonzar Ivan, desetnik Zulić Josip, Križmančić Matej, Čiči Frane, Pakar Anton, Breščak Dragutin, Fagonel Josip, Šušjan Josip, Manestar Josip i Brzac Franc.

Putovanje u Švedsku i Norvešku. C. kr. tvrdjavni povjerenik oglašuje: Glede putovanja u Švedsku i Norvešku vrijede sljedeći propisi: Svaki tuđi državljanin, koje hoće da putuje u te krajeve mora da, izuzevši djece ispod 12 godina, koja se nalaze u pratnji odraslih, bude providjen putnicom, koja mora sadržavati sve oznake, koje se zahtijevaju u Austriji za putnicu za prekoračenje užeg ratnog područja te mora biti vidljiva od jednog činovnika izvanjskih posala, odnosno od švedskog (norveškog) poslanstva ili od jednog za to ovlaštenog počasnog konzula. Osim toga postoji u Švedskoj obvezatnost, da se svako osobno predstavi te da putnicu izruči redarstvenoj oblasti onog pograničnog, odnosno primorskog mjesta, gdje granicu prekorači. Time ne biva nimalo promijenjena obvezatnost prijave u mjestu boravišta. Nepažnja spomenutih propisa može da bude kažnjena neposrednim izgonom.

Povišica cijena plina i koks. Uslijed neprestanih povišica proizvodnih troškova gorućeg plina, potrebno je uvesti do nove odredbe sljedeću promjenu u cijenama: 1. Cijena plina — bez obzira na to, da li se ga upotrebljava za rasvjetu ili za gorivo — iznosi 50 h. po kubnom metru. — 2. Pristojbina namještenja i mjesečna najamnina mjerila plina (§ 6. pravila za opskrbu plina) bivaju povišene na sljedeće: Većišina mjerila Pristojb. namještenja Najamnina za mjerilo od 3 plam. . . . K 6.— . . . K 1.—
" " " 5 " " " 6.— . . . " 1.—
" " " 10 " " " 8.— . . . " 1'50
" " " 20 " " " 12.— . . . " 2.—
" " " 30 " " " 15.— . . . " 2'50
" " " 50 " " " 20.— . . . " 3'50
" " " 60 " " " 25.— . . . " 4.—
" " " 80 " " " 30.— . . . " 5.—
" " " 100 " " " 35.— . . . " 6.—
" " " 150 " " " 40.— . . . " 7.—
" " " 200 " " " 50.— . . . " 8.—

3. Cijena koks u komadima biva povišena od K 8.— na K 12.— po kvintalu i to loco zavod plina. Sve promjene u cijenama stupaju u krljepost danom 1. siječnja 1918. Izuzevši cijenu plina, koja će se računati od zadnjeg čitanja mjerila, što bude provedeno u prosincu. — C. kr. tvrdjavni komesar: H o h e n b r u c k m. p.

Ulje. Zemaljska upravna komisija margroffe Istre u Poreču saopćuje svim općinskim glavarstvima Istre: Nekoji producenti ulja tuže se, da im oblasti ne dozvoljavaju da pridrže za sebe i za svakoga člana obitelji više od 8 litara ulja tvrdeći, da pošto nemaju nikakvih zablja (masti — slanine) njesu u stanju da pokriju sa spomenutom količinom ulja domaću potrebu zablja. Zato zahtijevaju, da im se doznači za svaku osobu najmanje 20—24 litara ulja. Mjera od 8 litara ulja odgovara kg 8.21 zablja odredjenih ministarskom naredbom kao kontingent za svaku osobu na godinu. Kad bi se dolučilo veću mjeru od 8 litara, prestupilo bi se odredbe ministarske naredbe. Priznaje se međjutim, da osam litara ulja nedostaje za pokriće potreba obitelji, ne smije se ali s druge strane zaboraviti, da se oni, koji nemaju sreće biti producentima ulja moraju zadovoljiti sa manje a mnogi na žalost i sa ništa. Na svaki način proizvod ulja u godini 1917., ne će prekoračiti prema našem mišljenju 1600 hektolitara kao i u godini 1916. Broj pučanstva u Istri iznaša sada od prilike 330.000 duša. Računajući da članova obitelji producenata ulja i obitelji radnika ima 10.000, količina produciranoga ulja, koja se ima rezervirati producentima, i to po 8 litara za svaku osobu, iznašala bi 800 hektolitara ulja. Ostalo 800 hektolitara, bit će razdijeljeno među preostalo 320.000 stanovnika Istre, tako da će svakom stanovniku pripasti količina od 24/100 od litre ulja za godinu dana. Kad bi se htjelo dolučiti obiteljima poducenata veću količinu od 8 litara, smanjila bi se i onako smiješna kvantiteta od 24 stotine litra, na najmanje. Sa strane producenata primjetilo se, da njihova teška radnja nije pravedno naplaćena time, da im se dodijeljuje 8 litara ulja za svakog člana obitelji. Opaža

se tome, da kad ne bi producentima žita u Moravskoj, Českoj i Mađarskoj itd. bilo rekvirirano žito i krumpir, Istra ne bi imala niti kruha niti polente niti u 1916. niti u tekućoj godini. U ovo kobno doba mora da bude razdioba živežnih produkata na temelju ljubavi do bližnjega i domovine, jer bi inače imalo da vrijedi pravilo, da producenti moraju umrijeti. Nek si zato istarski producenti ulja metnu ruku na srce i nek promisle, da ako im 8 litara ulja po osobi ne dostaje za njihove potrebe, da li će 24 stotine litra ulja biti dostatno za 330.000 stanovnika da im utiša glad? Tvrdnja, da je po starom običaju ulje bilo uvijek razdijeljeno u općini, u kojoj bješe producirano i da bi vrlo teško bilo promijeniti taj sistem aprovizacije nije na mjestu. Skrb naša je, da se pobrinemo i dobavimo ulje za bolnice, ubožnice, bolesnike i invalide u Istri i za postignuće toga ne ostaje drugo, do uvjeriti se, da rat uništava također mnoge stare običaje. Zato će glavarstvo općine morati zahtijevati, da im ulje od producenata bude izručeno. — Predsjednik: Lasciac, m. p.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 352 od 18. prosinca 1917.

Posadno nadzorstvo nadpor. Beckner.
Lječničko nadzorstvo na N. V. d. „Belona“ ;
mor.-štop. liječnik dr. pl. Welsner.
Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici ;
linijski liječnik dr. Fürber.

Dopisi iz Istre.

Pazin. Ona dosadna magla, koja običava svake jeseni i zimi danomice zastirati nama Pazincima sunce, čini se, ko da je ove godine zakašnila. Jedva se sada počela kadkada dizati iz Fojbe. Prema tom meteorološkom stanju znali su si i Pazinci urediti svoj život. Za sunčanih popodneva strkala bi se sva pazinska gospoda na šetnju prama štaciji, ubrajajući ovamo doktore, suce i profesore s jedne strane, a djake i preparandistinje s druge strane. Uz tu gospodu mogao si vidjeti i trgovce manufakturne i kolonijalne robe, pa prodavačice u trafikama. Čini se, da je tima zadnjima karijera već propala, pa sada valjda ne će, da si traže drugo zanimanje. Ta kako i bi? Sve njihove misli sakupile se oko krumpira, koga sada upravo sa štacije voze. Pa one računaju: „Ako toliko dobijem, dospjet ću do pusta, možda i do Urkrsa, a poslije što Bog dade . . . Briga za svakidani kruh, koja obuzima sve Srednjeeuropaljane, nije zaboravila ni na nas Pazince. Martić, taj inače čovjek na svome mjestu, koji je u mirno doba znao zadovoljavati i najdelikatnije želuce, naučio se tako onim riječima: „Kruha ništa“, koje tako hladnokrvno izgovara, da si ga bez njih ni predstavljati ne mogu. Izgladnjela lica srećeš ulicom, svi su bez volje, kao da bi ih vrelom vodom polio. Djaci, ovi inače šaljni, prefrknuti i duhoviti ljudi, izgubili bi možda još više na tim svojstvima, da ih ne oporavlja djačka kuhinja. Ali se ipak čini, da ni kod njih nema višega ideala od briškule i tresetee (Batić se valjda već izrodio). Ne čuješ kod njih nikakvih prepiraka o politici, niti polemika, je li Bog stvorio prije jaje ili kokoš, ili oboje ili nijedno. Sve im se to čini presvagdanje i preobično. Da li će boljševici imati još i nadalje većinu ili ne, to ih manje briga, nego što će biti za večeru, ili gdje će naći četvrtoga za tresette. A preparandistinje čine se nekako osamljene. Bez društva su i bez zabave. Da zbilja! Sveukupna je omladina priredila koncert, koji je dosta sjajno uspio. Sva hvala onima, koji se tako zanimaju za orkestar, koji izvrsno napreduje, pa je nade, da će moći u buduću zadovoljavati pazinsku publiku. Koncert je još toliko bolje uspio što u Pazinu ljudi nemaju druge zabave, pa za jedamput to privlači i talijansku narodnost. Osobito se svidjela pjesma „Sursum corda“, uglasbena od M. Brajše. Baš taj usklik „Sursum corda!“ trebalo bi ga danas opetovati, morao bi odjekivati od gore do gore, da se podignemo iz blata, koje nam već do grla siže. „Sursum corda“ trebalo bi doviknuti onima, koji su pozvani, da nam prednjače primjerom, a njihov primjer vodi međjutim u propast. Te riječi trebalo bi doviknuti onima, u koje narod gleda i od njih očekuje spasenje, a oni zaborave na svoju zadaću. Čitali smo u ljubljanskim listovima, da se je naša općina izjavila za jugoslavensku deklaraciju, a to se nije javilo ni „Hrvatskom listu“. Ne znam, kako je do toga došlo. Valjda nije niti pazinski dopisnik za to doznao, jer nema toliko vrijednosti, koliko vijest, da je vlak povozio tu i tu staricu.

Iz Labinstine. Sa labinskim načelnikom Mileviem nije moguće govoriti ni svećenima, a kamo li seljacima. Osobito žene odbija i tjera od sebe kao pse, ili pak onaj grbavac pobjegne od njih kao od okuženih. Općinski stražar (ili kako se sam nazivlje „komesario od Annone“), Vincenzo Martincich znade žene — majke, koje traže kruha za gladnu si djecu, oboriti na tle, tući ih i vući, a da ih pobjedonosno odvuče u zatvor. Kojim pravom drži iza toga načelnik te žene i do 16 dana zatvorene, dok mala nevina djeca ostaju doma bez majke i bez kruha, to sam Bog znade. I to sve bez suda. Zar ima taj „gospod“ tako veliku vlast? Zar mu moguće nekakav paragraf općinskog statuta to dozvoljava? Ali čujte, kako je taj isti načelnik milosrdan sa labinskim talijanašima: Dne 16. oktobra odigrala se uz bubanj i ostale formalnosti svečana javna dražba. Izmislili su tu lukavštinu, kako bi razdijelili 400 kila bijele muke „00“ samim gradjanima. Ali su za to doznale i izvanjske naše žene. Nametale su na cijeni i dizale bankovce u vis, pripravne, da u nuždi plate i po 10 kruna kilo, ali muke svejedno nijesu dobile. Načekale se, pa onda morale otići sa samih 20 kg svega. Gradjanj su i gradjanke međutim šutjele i dobile kasnije uz povoljne cijene preostalo brašno, i to skoro 380 kg. Kakva je to jadna javna dražba? A muka nije bila ni najmanje pokvarena, nego baš najbolja. Tako čine ta gospoda, da mogu podupirati svoje na ledja gradske općinske blagajne, koja isisava izvanjske općine u svoje sebične svrhe. Sjeme nije dijelila labinska općina, kao što su ostale općine u Istri. Davala je po 3—5 kg po seljaku, i to samo onima, koji bi donijeli jaja, ulja ili mljeka gosp. Basillu Signorelli. Taj gospodar vedri o oblaci. Ne poznaje niti carske monture. Kad je došao vojnik B. S. na dopust na petnaest dana, nije mu htio dati iskaznice za hranu, a niti ga uputio, kamo da se obrati. Soli, žigica, duhana i petroleja ne dobije se, negoli da u zamjenu za pšenicu, ulje i jaja. Labinska je specijaliteta, da su ukinute „tesere“ za šećer i dijele samo na knjižice, da ne bi kogod ustupio svoje „tesere“ drugome. Niko u svim izvanjskim podopćinama nije uživao blagodati pokrajinske potpore, da bi dobio repu ili drugo badava ili uz polovičnu cijenu. Ratne potpore nijesu još povišene, prema odredbi, i ako je od 1. kolovoza 1917. proteklo prilično mjeseci. Druge općine imaju na 3000 ljudi po jednoga tajnika i jednoga slugu, dok u labinskoj „manjadori“ preživlja se tridesetorica što beđastih staraca, što dječurlije, trgovčiča itd., a da se ipak općinari moraju obraćati na zakutne pisare i gulikože, da im ovi napišu molbu za ratnu potporu i povišenje, što inače čini besplatno svaki općinski ured u Istri. Naravno da je tim gulikožama najviše na sreću nezastuženi novac, što ga za svoj neznan posao dobiju, a ni najmanje ih nije briga za riješenje molbe. Tako da ljudi nikad ne znadu što se s njihovim molbama događa, i uzalud čekaju na njihovo riješenje. Nitko ne zna, tko plaća silni novac za labinsku aprovizaciju. Na općinskim sjednicama ne smiju se ni pokazati izabrani hrvatski zastupnici iz okolice. Općinski nameti rastu svake godine na stotine kruna. Mi zahtijevamo, da je jedamput već učini red na toj općini, gdje se ljudi bez srca igraju životima tolikih staraca i djece. Djeca bježe iz labinske krši i idu služiti na Puljštinu i to za samu hranu. U Labinu ne dobiju izvanjski ljudi mesa iz gradske mesarne a ma ni za bolesnike, dok ipak volove otimlju na silu po K 2'60 kilo žive vage. Drva otimlju uz cijenu, koju sami udare. Općinski stražar „komesario od Annone“, Vincenzo Martincich, koji je izgubio svoju sablju i „štele“ i kao utjehu dobio komad s ruskog boda, ide jednostavno u kuće seljaka i otimlje „u ime zakona“ volove, sijeno, slamu i drva i ako to najsilnije treba gospodar. Poznato je, na kakav je način izlazio Domca Viškovića-Katića. Sve su pritužbe i putovanja ostala skoro bezuspješna i uzaludna.

Skitača. Nemila je sudbina odlučila, da i mi živimo od milosti labinske „gospode“. Masti i slanine dobila je Skitača ove godine po 3 dg (tri dekagrama) mjesečno, i to uz cijenu od 28 K po kg, dok je svagdje drugdje bila cijena masti po 10 do 12 kruna kg. Repe dobili su ljudi po 5 kg po osobi i po 1 krunu kilo. Dio skitačke župe, Kremenica, nije dobila a ma ni zalogaja repe. Ljudi od nevolje krađu krumpir, ovce i dapače — gle čuda — ukradoše tovara barba župana Ludrića, koji na taj način ne može da više putuje u Labin i da se buni i punta za pravice svoga puka. Kažu, da mu ga pojednoš negdje u Presiki kod Labina. Druga je nesreća pogodila našeg barba Ivu, te mu je crknuo drugi tovar od starosti.

DOBRO ĆE ZASLUŽITI

svaki onaj, koji bere i sakuplja suho i zeleno lišće loverike, smilja, dušice, smrčaka, pelina, kao i svakovrne ljekovite trave i korjenja.

Uz dobru plaću prima tvrtka

Maraspin

na Premanturskoj cesti.

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Danas

novi raspored

Početak od 2'30 do 8'30.

Neprekidne pretstave.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake pretstave.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

KINO IDEAL

Raspored danas 19. i sutra 20.

„Raskolnikov“

po svjetovnom romanu Dostojevskoga „Zločin i kazna“

Početak: 3, 4'30, 6 sati pop.

Neprekidne pretstave.

Sjetite se udovica i siročadi palih vojnika!

Istarska Posujilnica u Puli

i njezina podružnica u Pazinu.

Pozivom na objavu c. k. ministarstva financija, koja sadržava prospekt

VII. austrijskog ratnog zajma,

upozorujemo učtivo sve naše članove i ulagatelje, da blagoizvole nabaviti putem našeg zavoda ove državne obveznice, koje su proste od poreza.

Preporuča se nabaviti knjige

B. pl. Suttner: Dolje s oružjem . . . K 3.—
L. grof. Tolstoj: Hadži Murat . . . „ 2.—
A. Bebel: Žena i socijalizam . . . „ 5.—
U. Sinclair: Močvara . . . „ 5.—
M. V. de Fereal: Španjolska Inkvizicija „ 3.—
G. Garibaldi: Tajne grada Rima . . . „ 2.50
N. Vuksjević: Sabrane pripovijesti „ 1.50

Za poštarinu je nužno poslati 30 Milra više po knjizi.

Veliko skladište brošura i knjiga.

Cijenik šalje se na zahtjev badava.

„Naša snaga“

Zagreb, ulica 55. I.

Knjižara papirnica i knjigovežnica

Ivan Novak

Pazin, (Istra)

Preporučuje prigodom božićnih blagdana i nove godine, svoju bogatu zalihu svakovrsnih razglednica.

Dalje preporuča svoju zalihu kolendara, i to: „Danicu, malu i veliku prattku, Kolendar Srca Isusova, Veliki zabavni kolendar, „Vojnički kolendar“ kao i dnevne, tjedne i džepne kolendare za god. 1918.

Naručbe se opravljaju brzo i točno.

Kupuje i prodaje

uz povoljne uvjete

svake vrsti pokućstva, šivaćih i drugih strojeva

poznata tvrtka

FILIP BARBALIC, Šišanska ulica.

Tapetarske radnje i popravke pokućstva obavlja brzo uz umjerene cijene.